

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľky: **MUDr. A. Š. - K., bytom SX.**, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Prievidzi, Mariánska č. 6, Prievidza**, za účasti Slovenského pozemkového fondu Bratislava, Regionálne pracovisko Prievidza, Mariánska č. 6 v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ev. č.: OPU 1590-2009/3734 zo dňa 2. októbra 2009, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 13Sp/46/2009-19 zo dňa 30. marca 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 13Sp/46/2009-19 zo dňa 30. marca 2010, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie odporcu ev. č.: OPU 1590-2009/3734 zo dňa 2. októbra 2009 ktorým rozhodol tak, že navrhovateľka nespĺňa podmienky uvedené v § 5 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 513/2003 Z.z.“) na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva

na náhradu za pozemky parc. č. X. v katastrálnom území S. z dôvodu, že reštitučný nárok nebol uplatnený v zákonom stanovenej lehote do 31. decembra 2004.

Dôvodil tým, že uplatnenie práva na navrátenie vlastníctva pozemkov je hmotnoprávnym úkonom a lehota uvedená v §5 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. je lehotou hmotnoprávnou, neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Navrhovateľka bola povinná právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom uplatniť a zároveň preukázať skutočnosti uvedené v §3 zák. č. 503/2003 Z.z. u odporcu najneskôr do 31. decembra 2004. O prvej žiadosti z 30.12.2004, ktorú navrhovateľka nepodala na príslušnom správnom orgáne do 31.12.2004 odporca rozhodol podľa § 5 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. rozhodnutím ev. č. OPU-1325-2005/1496/668-C dňa 2. marca 2005. Právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom navrhovateľka opakovane uplatnila aj dňa 16. septembra 2009, t.j. v čase, kedy jej reštitučný nárok zanikol. Krajský súd nemohol prihliadnuť na námietky navrhovateľky týkajúce sa Ústavou Slovenskej republiky zaručeného práva na vlastníctvo z dôvodu, že uplatnenie reštitučných nárokov boli upravené osobitným zákonom tak, že právo na navrátenie vlastníctva bolo možné uplatniť len do 31. decembra 2004. Ide o lehotu prekluzívnu, t.j. ak nárok nebol uplatnený v zákonom stanovenej lehote, právo zaniklo. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP a neúspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

Navrhovateľka podala proti rozsudku krajského súdu odvolanie. V odôvodnení uviedla, že v ústave je jasne zakomponované, že právo na svoj majetok je vec nezrušiteľná a nik zatiaľ túto vetu z ústavy nezrušil. Domáha sa len toho, čo jej po rodičoch patrí. Ďalej uviedla, že nepokladá za správne, že reštitúcie boli časovo ohraničené.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky proti rozsudku krajského súdu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP a § 10 ods. 2 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 vety prvej OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je možné vyhovieť.

Z obsahu spisu správneho orgánu vyplynulo, že navrhovateľka písomným podaním zo dňa 30.12.2004 adresovaným Slovenskému pozemkovému fondu, regionálny odbor v Prievidzi uplatnila nárok na navrátenie pozemkov v S.P. Podanie bolo doručené dňa 4.1.2004 a odporcovi ako vecne a miestne príslušnému štátnemu orgánu postúpené dňa 7.1.2005. Z obsahu spisu ďalej odvolací súd zistil, že o uplatnenom reštitučnom nároku správny orgán rozhodol dňa 2. marca 2005 rozhodnutím č. OPU-1325-2005/1496/668-C tak, že navrhovateľka nesplnila podmienky uvedené v ust. § 5 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov na vrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu za pozemky v S.P a to z dôvodu neuplatnenia nároku v zákonom stanovenej lehote do 31.12.2004. Na odvolanie navrhovateľky Krajský súd v Trenčíne rozsudkom v konaní č. 13Sp/3/2005-12 dňa 26.

októbra 2005 odvolaním napadnuté rozhodnutie odporcu podľa § 250q OSP ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľka opakovane dňa 16. septembra 2009 doručila Obvodnému pozemkovému úradu v Prievidzi žiadosť o reštitúciu pozemkov. Odporca o druhej žiadosti navrhovateľky rozhodol 2. októbra 2009 tak, že navrhovateľka nespĺňa podmienky uvedené v § 5 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. Na odvolanie navrhovateľky krajský súd rozhodnutie odporcu podľa § 250q ods. 2 OSP ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 5 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Správny orgán a aj prvostupňový súd považovali lehotu na uplatnenie nároku na navrátenie vlastníctva k pozemkom stanovenú v § 5 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. za hmotnoprávnu a z tohto dôvodu mali za to, že nárok nebol navrhovateľkou uplatnený v prekluzívnej lehote do 31.12.2004 na príslušnom obvodnom pozemkovom úrade, a preto zanikol. V dôsledku toho odporca opätovne rozhodol tak, že navrhovateľke sa nenavracia vlastnícke právo k predmetným pozemkom.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu je z vyššie citovaného ustanovenia zrejmé, že uplatnenie nároku je hmotnoprávnym úkonom, a bolo vecou navrhovateľky, aby toto svoje právo riadne a včas uplatnila. Lehota na uplatnenie práva na navrátenie vlastníctva k pozemku je lehotou prekluzívnou – prepadnou a márnym uplynutím právo – nárok zaniká tak, ako je to uvedené v citovanom zákonnom ustanovení. Nedodržanie tejto lehoty nemožno odpustiť, správny orgán aj súd na preklúziu – zánik práva musia prihliadnuť z úradnej povinnosti.

Krajský súd, preto ani podľa názoru odvolacieho súdu, nemohol prihliadnuť na odvolávanie sa navrhovateľky na Ústavu SR, konkrétne na nezrušiteľnosť vlastníctva a uvedený názor navrhovateľky je aj dôvodom odvolania proti rozsudku krajského súdu. Na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporcu nemôže mať vplyv ani čl. 20 ods. 1 ústavy, ktorý zabezpečuje každému rovnaké zákonné predpoklady a možnosti nadobúdať veci do vlastníctva za podmienok, ktoré sú upravené v ústave alebo v ďalších zákonoch. Z formulácie obsiahnutej v čl. 20 ods. 1 ústavy však nemožno vyvodzovať ústavné právo získať vec do svojho vlastníctva bez dodržania predpokladov, ktoré sú na tento účel upravené zákonmi.

Ustanovenie čl. 20 ods. 1 ústavy nemožno vysvetľovať tak, že sa ním zaručuje právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom aj po márnom uplynutí lehoty na uplatnenie práva na navrátenie vlastníctva k pozemkom na príslušnom obvodnom pozemkovom úrade v reštitučnom konaní. Súd je viazaný ústavou a zákonmi a nie je v jeho právomoci posudzovať správnosť rozhodnutia zákonodarcu časovo ohraničiť podávanie žiadostí o reštitúciu majetku.

Odvolací súd z uvedených dôvodov podľa § 219 ods. 1,2 OSP prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil, pričom sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozsudku krajského súdu.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 250k OSP. Navrhovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol a odporcovi trovy nevznikli, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. augusta 2010

JUDr. Ida H a n z e l o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Andrea Jánošíková